

Sygn. akt XII Kp 1007/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Celej

Protokolant: Katarzyna Jasińska

Przy udziale Prokuratora Piotra Sielskiego

po rozpoznaniu wniosku Prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa – Praga w Warszawie delegowanego do Prokuratury Regionalnej w Warszawie

w przedmiocie zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej

na podstawie art. 180§ 2 k.p.k.

postanawia

wniosku prokuratora o zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej (...) na okoliczność:

I

a) usług prawnych świadczonych w okresie 2015-2016, mających związek z przedmiotem śledztwa (...). na rzecz:

- Biuro (...) ..R. , ul. (...). (...)-(...) W..

- (...) Sp. z o.o.. ul. (...),(...)-(...) W..

- G. M., s. H. i M.. PESEL: (...)

- M. R. (1). c. L. i E. z d. V.» PESEL (...)

- F. R.. s. J. i M.. PESEL: (...).

b) poznania ww. osób, nawiązania współpracy, sposobu komunikowania się, rozliczania się,

c) innych pracowników kancelarii zaangażowanych w świadczenie pomocy prawnej w przedmiotowym zakresie.

d) propozycji zainwestowania środków pieniężnych w uruchamianie kasyna, która najprawdopodobniej w I kwartale 2016r. została złożona G. M.

- zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu adwokata oraz wyrażenie zgody na uzyskanie od ww. adwokata oryginałów dokumentów (projekty pism i umów, wszelkiej korespondencji, w tym e-mail, dokumentów księgowych (faktur, rachunków, rejestrów) dot. rozliczenia i zapłaty za świadczone usługi) wz. Ze świadczeniem usług na rzecz osób i podmiotów wyszczególnionych w punkcie a) **nie uwzględnić**

UZASADNIENIE

Do tutejszego Sądu wpłynął wniosek Prokuratora Prokuratury Regionalnej w W. w przedmiocie wyrażenia zgody na zwolnienie adwokata W. M. (1) z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

We wniosku Prokurator wskazał, iż nadzoruje śledztwo o sygn. akt (...) wszczęte w sprawie udziału w okresie od września 2015r. do października 2015r. w W. i innych miejscowościach na terenie Polski działalności zorganizowanej grupy przestępczej, której celem było popełnienie za pośrednictwem utworzonego łańcucha podmiotów gospodarczych, a w tym przy udziale spółki (...) Sp. z o.o. w ramach ustalonego podziału zadań i ról przestępstw i przestępstw skarbowych tj. o czyn z art. 258 § 1 kk oraz w sprawie podawania w okresie od września 2015 r. do października 2015 r. w W. przez osoby reprezentujące spółkę (...) Sp. z o.o., w złożonych deklaracjach VAT-7 danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym, w celu wprowadzenia w błąd urzędników I (...) Urzędu Skarbowego w W. i uzyskania nienależnego zwrotu podatku VAT, w łącznej kwocie 370.063.811,- zł, tj. o czyn z art. 76 § 1 kks.

W uzasadnieniu prokurator podał, iż w przestępczym procederze tworzenia podmiotów gospodarczych mających za zadanie wyłudzenia od Skarbu Państwa podatku VAT brało udział wiele ustalonych i nieustalonych osób z ustalonym podziałem ról i zadań, mającej na celu osiągnięcie korzyści majątkowych z przestępstw oraz z przestępstw skarbowych związanych z fikcyjnym, karuzelowym obrotem różnymi towarami i nierzetelnymi dokumentami w tym fakturami VAT poświadczającymi nieprawdę, co do przeprowadzonych transakcji, na których fikcyjnie udokumentowano wprowadzenie do obrotu na terenie kraju i za granicą, za pośrednictwem zorganizowanej sieci spółek, różnego towaru. Na czele grupy stali G. M. i S. S., natomiast członkami byli M. R. (2), A. P. oraz M. P.. Nadto prokurator wskazał, że wszyscy członkowie grupy przestępczej mieli świadomość czemu służą podejmowane przez nich przestępcze działania. W dalszej części organa ścigania podkreśliły, że adwokat W. M. (1) oraz Kancelaria w której pracuje współpracowały z osobami: M. R. (2)-prowadzącej biuro (...) i która zajmowała stanowisko księgowej w firmie (...) Sp. z o.o., F. R. – synem M. R. (2) i jednocześnie pracownikiem biura (...). Nadto prokurator wskazał, że to za pośrednictwem w/w osób G. M. zaczął korzystać z usług adwokata W. M. (1), a w ramach współpracy adwokat świadczył usługi doradztwa prawnego, m in. sporządzał i opiniował projekty pism i umów, które na późniejszym etapie miały służyć nienależnemu zwrotowi podatku VAT, otrzymując za to wynagrodzenie. W dalszej kolejności prokurator wskazał, że usługi świadczone przez W. M. (1) zostały wykorzystane w procesie dowodzenia w trakcie prowadzonych kontroli podatkowych w (...) Sp. z o.o. istnienia fikcyjnych środków pieniężnych w obrocie pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...). Nadto prokurator podał, że W. M. (1) opiniował także pisma mające posłużyć do nacisku na pracowników I (...) Urzędu Skarbowego w W. w celu szybszego zakończenia kontroli podatkowej. Prokurator wskazał również, że adw. W. M. (1) jest obrońcą M. R. (2) oraz F. R., natomiast okoliczności, które są objęte niniejszym wnioskiem dotyczą zdarzeń, które zaistniały przed udzieleniem w/w pełnomocnictwa do obrony, a zakres wniosku ogranicza się do zdarzeń, w których uczestniczył adw. W. M. (1) oraz jego relacji dot. tych zdarzeń, albowiem dokumenty objęte wnioskiem zostały wytworzone przed ustanowieniem W. M. (1) jako obrońcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, iż przepis art. 180 § 2 k.p.k. zezwala na zwolnienie z tajemnicy adwokackiej co do faktów objętych tajemnicą zawodową tylko wtedy, gdy spełnione są kumulatywnie dwie powiązane ze sobą przesłanki, a więc gdy uchylenie takie jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz okoliczność, co do której następuje zwolnienie, nie może być ustalona na podstawie innego dowodu.

Prokurator składając wniosek o zwolnienie z tajemnicy zawodowej zobowiązany jest wykazać słuszność swego wniosku. Powinien on bowiem wskazać na istnienie przesłanek warunkujących wydanie pozytywnego rozstrzygnięcia w zakresie zwolnienia z tajemnicy zawodowej. Obowiązkiem wnioskodawcy jest zatem podanie na jakiej podstawie faktycznej wywodzi, że zwolnienie z tajemnicy jest niezbędne dla wymiaru sprawiedliwości, a określonych okoliczności nie można ustalić na podstawie innych dowodów (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 czerwca 2013 r. II AKz 303/13).

Prokurator w/w wniosku wskazał jedynie na fakt, że za pośrednictwem pracowników biura (...) obsługujących sp. W. – podejrzanych o członkostwo w zorganizowanej grupie przestępczej oskarżony G. M. podjął współpracę z adw. W. M. (1). Ponadto adwokat miał sporządzać i opiniować projekty pism i umów, które miały służyć wykorzystaniu w procesie ubiegania się przez sp. z o.o. (...) o nienależny zwrot podatku Vat na kwotę ponad 370 mln. zł, nadto miał też stosować

nacisk na jak najszybsze zakończenie kontroli przez wytworzenie wrażenia, że kontrola podatkowa jest prowadzona w sposób nierzetelny, długotrwały, a osoby kontrolujące są negatywnie nastawione do spółki.

Prokurator oparł swój wniosek na chęci poczynienia szczegółowych ustaleń w zakresie udziału adw. W. M. (2) w procesie wytwarzania pism i umów, a które zostały wykorzystane przez zorganizowaną grupę przestępczą, wskazując, iż dzięki dostępowi do dokumentacji oraz korespondencji e-mail możliwe będzie także odtworzenie działań podejmowanych w trakcie kontroli podatkowej, nadto jakiego typu czynności i usługi były wykonywane przez adwokata, jaka była ich treść i w jakim stopniu przyczynił się do ich powstania, oraz jaki był jego wkład w całość przedsięwzięcia zmierzającego do wyłudzenia podatku VAT.

W ocenie Sądu, wskazując jedynie powyższą okoliczność Prokurator w swym wniosku nie wykazał, iż interesujących go informacji nie można uzyskać w oparciu o inne dowody, a jedynym sposobem na dojście do ustalenia prawdy materialnej jest uzyskanie zeznań adwokata W. M. (1).

Nie można zapominać, iż zawód adwokata jest zawodem gdzie gwarancja zachowania tajemnicy zawodowej jest jednym z jego głównych atrybutów, dlatego też decyzja o zwolnieniu z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej nie może być wydana w sposób pochopny.

Posiadanie wiedzy przez adwokata o interesach jego klientów nie jest wystarczającym powodem do naruszenia tajemnicy, do której się zobowiązał, podejmując zawód, jeśli nawet nie zapewniał o tym każdorazowo swych klientów.

Tajemnicę zawodową adwokata reguluje art. 6 ust. 3 PrAdw, zgodnie z którym adwokata **nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę**. Tajemnica zawodowa określona w przepisach ustawy z 26.5.1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1999 ze zm.) obejmuje zatem **również tajemnicę obrończą**, która na gruncie procedury karnej chroniona jest art. 178 pkt 1 KPK, **formułującym zakaz dowodowy o charakterze bezwzględny**.

Ogólnikowe określenie zakresu zwolnienia od tajemnicy sprawiałoby, że zwolnienie nie dotyczyłoby konkretnych okoliczności, ale byłoby *carte blanche* dla dowolnego korzystania ze zwolnienia przez organy śledcze. Byłoby to generalne zwolnienie adwokata z tajemnicy w odniesieniu do całości przedmiotu śledztwa, którego wykorzystanie zależałoby od organów śledczych. Takie zwolnienie z tajemnicy byłoby niegodne z treścią art. 180 § 2 k.p.k., który dopuszcza je tylko dla dobra wymiaru sprawiedliwości. Pominięcie podstawy faktycznej dokonywanej oceny sprawia, że ocena niezbędności uzyskania informacji co do okoliczności oznaczonych we wniosku jest arbitralna, niedająca się kontrolować w tym aspekcie. (por. post. SA w Krakowie z 21.4.2010 r., II AKz 129/10, KZS 2010, Nr 5, poz. 36; post. SA w Krakowie z 19.3.2009 r., II AKz 64/09, OSA 2012, Nr 10, poz. 37).

Powyższe stanowisko Sądu nie wyklucza możliwości ponownego wystąpienia z wnioskiem o zwolnienie z tajemnicy zawodowej, jeżeli w toku dalszego postępowania okaże się, że ustalenie danej okoliczności niezbędnej i istotnej dla postępowania, nie jest jednak możliwe bez jej uchylenia.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie